



Република Србија
ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ
Р4 к-8/14
дана: 26.09.2014.год.
Јагодина

ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ, као првостепени, председник суда Драган Јанићијевић, у поступку заштите права на суђење у разумном року, по захтеву М. П. из П., на основу чл. 8а - 8 в Закона о изменама и допунама Закона о уређењу судова (Службени гласник РС 116/08.... 101 /13), донео је дана 26.09.2014. године

РЕШЕЊЕ

I УСВАЈА СЕ захтев за заштиту права на суђење у разумном року М. П. из П. и утврђује се да је у кривичном поступку који се води пред Основним судом у Параћину у предмету 4К.бр.545/13 (ЗК.бр.1665/10) подносиоцу захтева повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије.

II Одлуку по правноснажности објавити на интернет страници Врховног касационог суда (пракса ЕСЈП и Уставног суда Србије) и интернет страници Вишег суда у Јагодини.

Образложење

М. П. из П. поднео је дана 20.05.2014. године уставну жалбу Уставном суду Републике Србије, у којој указује на повреду права на суђење у разумном року, у поступку који се води против њега пред Основним судом у Параћину у предмету 4К.бр.545/13 (ЗК.бр.1665/10).

Решењем Апелационог суда у Крагујевцу Р4-К.бр.36/14 од 21.08.2014. године Вишем суду у Јагодини уступљени су на надлежност списи предмета Апелационог суда у Крагујевцу Р4-К.бр.36/14 ради одлучивања о захтеву за заштиту права на суђење у разумном року, поднетом од стране М. П. из П..., који су код овог суда заведени под бројем Р4К 8/2014.

У напред наведеном захтеву М.П. је навео је да је дана 30.09.2010. године приватни тужилац Д. Н. из П.... поднео против њега приватну кривичну тужбу Основном суду у Параћину, због кривичног дела клевета из чл. 171 ст. 1 КЗ-а и кривичног дела увреда из чл. 170 ст. 1 КЗ-а. Даље наводи да због непотребног одуговлачења поступка од стране Основног суда у Параћину, ни после скоро четири године, колико траје кривични поступак, није донета првостепена пресуда у предмету

4К.бр.545/13 (ЗК.бр.1665/10). Предложио је суду да утврди да је у кривичном поступку који се води пред Основним судом у Параћину у предмету 4К.бр.545/13 (ЗК.бр.1665/10). подносиоцу захтева повређено право на суђење у разумном року, зајемчено чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије и утврди право подносиоца захтева на накнаду због повреде наведеног права у износу од 2.000,00 еура у динарској противвредности по средњем курсу Народе банке Србије на дан исплате и да одлуку објави. Трошкове није тражио.

Након увида у списе предмета Основног суда у Параћину 4К.бр.545/13 (ЗК.бр.1665/10), Виши суд у Јагодини је утврдио следеће чињенице и околности од значаја за одлучивање о овом захтеву:

Пред Основним судом у Параћину у предмету 4К.бр.545/13 (ЗК.бр.1665/10), вођен је кривични поступак против М. П. из П... због кривичног дела клевета из чл. 171 ст.1 КЗ-а и кривичног дела увреда из чл.170 ст. 1 КЗ-а. Дана 06.03.2013. године приватни тужилац прецизирао је приватну тужбу од 30.09.2010. године, тако што је променио правну квалификацију кривичног дела, те окривљеном за све радње наведене у диспозитиву приватне тужбе, ставља на терет извршење кривичног дела увреда из чл. 170 ст.1 КЗ-а.

Током кривичног поступка пред Основним судом у Параћину у предмету 4К.бр.545/13 (ЗК.бр.1665/10), поступало је четворо судија а главни претрес заказиван је 21 пут и то:

- током 2010. године 1 пут - 1 одржан претрес
- током 2011. године 4 пута - 1 одржан и 3 неодржана претреса
- током 2012. године 6 пута - 4 одржана и 2-неодржан претрес
- током 2013. године 4 пута - 2 одржана и 2 неодржана претреса
- током 2014. године 6 пута - 4 одржана и 2 неодржана

Главни претрес је одлаган 9 пута и то 3 пута, дана 06.09.2011. године, 02.11.2012. године и 17.12.2013. године због спречености приватног тужиоца који из здравствених разлога није могао да приступи на заказане главне претресе, 2 пута, дана 29.03.2012. године и 27.03.2014. године због недоласка окривљеног и његовог браниоца који су били уредно позвани, 2 пута, дана 01.11.2011. године и 30.10.2013. године због спречености поступајућег судије, дана 04.04.2011. године због чињенице да докази које је требало извести на главном претресу нису достављени суду(радна књижица и досије приватног тужиоца) и дана 22.01.2014. године због захтева приватног тужиоца за изузеће поступајућег судије, који је усвојен решењем ВФ председника Основног суда у Јагодини Су.бр. VII 39/14 од 24.01.2014. године.

На главни претрес који је био заказан дана 14.05.2013. године није дошао уредно позвани приватни тужилац, па је бранилац окривљеног предложио да суд донесе решење о обустави кривичног поступка, обзиром да је приватни тужилац изостао са главног претреса, а уредно је био позван, свој изостанак није оправдао, па је решењем Основног суда у Параћину 5К.бр.1665/10 од 14.05.2013. године обустављен кривични поступак против окр. М. П. из П., сходно чл. 59 ст. 1 ЗКП-а. Приватни тужилац је дана 04.06.2013 поднео суду молбу за повраћај у пређашње стање, обзиром да из здравствених разлога није могао да приступи на претрес који је био заказан за 14.05.2013. године, о чему је суду доставио медицинску документацију. Основни суд у

Параћину решењем 5К.бр.545/13 од 17.09.2013.године дозволио је приватном тужиоцу Д. Н. повраћај у пређашње стање, те је кривични поступак настављен.

Основни суд у Параћину донео је дана 21.05.2014. године пресуду 4К.бр. 545/13 којом је окр. М. П. из П.... на основу чл. 423 тач.1 ЗКП-а ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело увреда из чл. 170 ст. 1 КЗ-а. Против наведене пресуде првостепеног суда жалбу је изјавио пуномоћник приватног тужиоца. Пресудом Вишег суда у Јагодини Кж1 бр. 250/14 од 04.07.2014. године преиначена је пресуда Основног суда у Параћину 4К.бр. 545/13 од 21.05.2014. године, тако што је према окр. М. П. из П... на основу чл. 422 ст. 1 тач. 3 ЗКП-а одбијена оптужба, услед апсолутне застарелости кривичног гоњења.

Законом о изменама и допунама Закона о уређењу судова у члану 8а, 8б и 8в прописана је заштита права на суђење у разумном року.

Чланом 8а наведеног закона странка у судском поступку која сматра да јој је повређено право на суђење у разумном року, може непосредно вишем суду поднети захтев за заштиту права на суђење у разумном року. Захтевом из става један овог члана може се тражити и накнада за повреду права на суђење у разумном року.

Одредбом чл. 8б истог закона одређено је да ако непосредно виши суд утврди да је захтев подносиоца основан, може одредити примерену накнаду за повреду права на суђење у разумном року и одредити рок у коме ће нижи суд окончати поступак у коме је учињена повреда права на суђење у разумном року.

Чл. 8в истог закона одређено је да се на поступак за заштиту права на суђење у разумном року и накнаде за повреду права на суђење у разумном року сходно примењују одредбе закона којим се уређује ванпарнични поступак.

Одредбом чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије предвиђено је да свако има право на независан и законом већ установљен суд, правично и у разумном року, јавно расправи и одлучи о његовим правима и обавезама основаности сумње која је била разлог за покретање поступка као и оптужбама против њега.

Одредбом чл. 14 став 1 ЗКП-а предвиђено је да је суд дужан да кривични поступак спроведе без одуговлачења и да онемогући сваку злоупотребу права усмерену на одуговлачење поступка.

Виши суд у Јагодини је у конкретном случају утврдио да је подносилац захтева за заштиту права на суђење у разумном року оспорава трајање кривичног поступка у коме има својство окривљеног, да се оспорени кривични поступак пред Основним судом у Параћину у предмету 4К.бр.545/13 (3К.бр.1665/10), водио против М. П. из Параћина због кривичног дела клевета из чл. 171 ст.1 КЗ-а и кривичног дела увреда из чл.170 ст. 1 КЗ-а, а након прецизирања приватне тужбе због кривичног дела увреда из чл. 170 ст.1 КЗ-а, те по оцени Вишег суда **подносилац захтева има посебан интерес да се поступак оконча у примереном року.**

Оценом спроведеног поступка у овој кривичноправној ствари, Виши суд је утврдио да је у конкретном случају повређено право подносиоца захтева на суђење у разумном року.

Приликом оцене оправданости дугог трајања поступка суд процењује следеће критеријуме и то: сложеност предмета, понашање подносиоца захтева, понашање надлежних органа власти као и која је важност предмета расправљања за подносиоца захтева.

Ценећи наведене критеријуме за утврђивање повреде права на суђење у разумном року у конкретном случају, Виши суд је утврдио да се кривични поступак водио пред Основним судом у Параћину, да је дана 21.05.2014. година донета пресуда 4К.бр. 545/13 којом је окр. М. П. из П....., на основу чл. 423 тач.1 ЗКП-а ослобођен од оптужбе да је извршио кривично дело увреда из чл. 170 ст. 1 КЗ-а, која пресуда је приначена пресудом Вишег суда у Јагодини Кж1 бр. 250/14 од 04.07.2014. године, тако што је према окр. М. П. из П..... на основу чл. 422 ст. 1 тач. 3 ЗКП-а одбијена оптужба, услед апсолутне застарелости кривичног гоњења. Главни претрес у овом кривичном предмету заказиван је 21 пут, од тога је 9 неодржаних претреса који су између осталог одлагани због спречености приватног тужиоца који из здравствених разлога није могао да приступи на заказане главне претресе, због недоласка окривљеног и његовог браниоца који су били уредно позвани и 12 одржаних претреса.

У конкретном случају суд налази да у овом кривичном предмету **није било сложених правних и фактичких питања које је у овом судском поступку требало расправити**, обзиром да се кривични поступак против окривљеног водио због кривичног дела увреда из чл. 170 ст. 1 КЗ-а. Дакле, **сложеност чињеничних и правних питања није од утицаја на дуго трајање поступка.**

Када је у питању понашање подносиоца захтева, утврђено је да подносилац у битноме **није допринео дужини трајања кривичног поступка**, обзиром да је на његов захтев главни претрес одлаган два пута. **Подносилац захтева својим радњама није допринео дужем трајању судског поступка, а није имао на располагању делотворна правна средства против неоправдано дугог трајања кривичног поступка, те се не може узети да је његово понашање допринело одуговлачењу поступка.**

Анализирајући понашање суда који је водио овај поступак, Виши суд налази да Основни суд у Параћину **није поступао делотворно и довољно ефикасно**. Сама чињеница да је кривични поступак пред Основним судом у Параћину у предмету 4К.бр.545/13 (ЗК.бр.1665/10) трајао скоро четири године, указује да кривични поступак није окончан у разумном року. До дужег трајања овог кривичног поступка дошло је и због честих промена поступајућег судије у овом предмету, који се током трајања поступка мењао четири пута, услед чега је главни претрес кретао изнова, те је било потребно да прође одређени временски период да се списи предмета дају у рад другом судији, да се испоштује процедура око промене поступајућег судије, као и време да се судија упозна са предметом, како би могао да заказује претресе.

По оцени Вишег суда подносилац захтева за заштиту права на суђење у разумном року као окривљени **имао је право да се у разумном року одлучи о његовој кривици**, сходно чл. 14 став 1 ЗКП-а, којим је предвиђено да је суд дужан да кривични поступак спроведе без одуговлачења и да онемогући сваку злоупотребу права усмерену на одуговлачење поступка и чл. 32 ст. 1 Устава Републике Србије којим је предвиђено право на суђење у разумном року.

Виши суд је на основу свега изнетог, утврдио да је у предметном кривичном поступку повређено Уставом зајемчено право подносиоца захтева за заштиту права на суђење у разумном року из чл.32 ст. 1 Устава РС, те је сагласно одредби чл. 8а Закона о уређењу судова усвојио захтев за заштиту права на суђење у разумном року и одлучио као у тачки 1 изреке ово решења.

Поводом захтева М. П. из П.. за примерену накнаду због повреде права на суђење у разумном року, Виши суд је ценио исте критеријуме као приликом оцене оправданости дугог трајања поступка и одлучио да се правично задовољење подносиоца захтева у овом случају оствари објављивањем ове одлуке на интернет страници Врховног Касационог суда(пракса ЕСЈП и Уставног суда Србије), и интернет страници Вишег суда у Јагодини, сходно ставу Грађанског и Кривичног одељења Врховног касационог суда утврђених на седницама одељења одржаним дана 13.05.2014. године и 20.05.2014. године. Виши суд на основу свега изнетог налази да утврђена повреда права на суђење у разумном року у овом случају не оправдава досуђивање „сатисфакције“у виду новчане накнаде подносиоцу захтева, те је одлучио као у ст.2 изреке овог решења.

Обавезује се предлагач М. П. из П... да на име такси за захтев уплати износ од 390,00 динара и за одлуку износ од 390,00 динара, на рачун Вишег суда у Јагодини 840-29589845-46, сходно тарифним бројевима 4 и 5 Таксене тарифе Закона о судским таксама (Сл. ГЛ. РС бр. 28/94...93/2012).

Имајући у виду наведено, Виши суд је на основу одредаба члана 8а и 8б Закона о уређењу судова, чл. 32 Устава Републике Србије, чл. 6 Европске Конвенције о заштити људских права и основних слобода и чл. 30 ст. 1 Закона о ванпарничном поступку, донео одлуку као у изреци.

ВИШИ СУД У ЈАГОДИНИ, дана 26.09.2014.године,Р 4К-8/14

**Председник суда
Драган Јанићијевић**

ПРАВНА ПОУКА : Против овог решења може се изјавити жалба Врховном касационом суду у року од 15 дана од пријема овог решења, а преко овог суда.

ДНА: М. П. из П....